

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 17 38, fax +48 22 661 17 36
www.mpips.gov.pl;

Warszawa, dnia 24 listopada 2020 r.

DUS-III.052.595.2020.JŻ

Pani

.....

W związku z pismem z dnia 13 listopada br. przekazanym za pośrednictwem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącym zajęcia stanowiska w sprawie uprawnienia do dodatkowego zasiłku opiekuńczego w sytuacji, gdy osoba ubezpieczona pracuje w szpitalu niebędącym szpitalem jednoimiennym, a w okolicznościach nauki zdalnej dzieci, szkoła zapewnia opiekę dzieciom osób zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz innych osób realizujących zadania publiczne w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie wyjaśnia.

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 przewiduje możliwość wydłużenia okresu pobierania dodatkowego zasiłku w drodze rozporządzenia Rady Ministrów¹.

Stąd też, w związku z niezwykle trudną sytuacją epidemiczną w kraju, dużym wzrostem przypadków zakażeń koronawirusem i wynikającymi z tego decyzjami i obostrzeniami, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa Polakom, Rada Ministrów zdecydowała o przywróceniu dodatkowego zasiłku opiekuńczego, na zasadach jakie obowiązywały we wrześniu br.

Dnia 5 listopada 2020 r. opublikowano rozporządzenie Rady Ministrów² ponownie przyznające prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego w okresie od 9 do 29 listopada br.

Zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem zasiłek opiekuńczy przysługuje przez okres 21 dni, w następujących przypadkach:

¹ Na podstawie przepisu art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.) - zwanej dalej „specustawą”.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz. U. poz. 1961).

- zamknięcia żłobka, przedszkola, szkoły lub klubu dziecięcego z powodu COVID-19, do którego dzieci lub osoby dorosłe niepełnosprawne uczęszczały;
- niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole, placówkę pobytu dziennego oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19;
- dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje również w przypadku ograniczonego otwarcia powyżej wymienionych placówek.

W związku z powyższym, dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje:

- ubezpieczonym rodzicom dzieci w wieku do lat 8,
- ubezpieczonym rodzicom dzieci: do 16 lat, które mają orzeczenie o niepełnosprawności; do 18 lat, które mają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; do 24 lat, które mają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- ubezpieczonym rodzicom lub opiekunom osób pełnoletnich niepełnosprawnych, zwolnionym od wykonywania pracy z powodu konieczności zapewnienia opieki nad taką osobą³.

Jednakże, należy pamiętać, że nie zmieniły się zasady przysługiwania dodatkowego zasiłku opiekuńczego (również w odniesieniu do dodatkowego zasiłku opiekuńczego). Zasiłek ten nie przysługuje, jeśli drugi z rodziców dziecka może zapewnić dziecku opiekę (np. jest bezrobotny, korzysta z urlopu rodzicielskiego czy urlopu wychowawczego)⁴.

Natomiast, w przedmiotowym przypadku gdy rodzic nie skorzysta z opieki nad dziećmi zapewnionej przez szkołę⁵, przysługuje mu dodatkowy zasiłek opiekuńczy. Inaczej kształtuje się przedmiotowe uprawnienie, jeśli rodzic skorzysta z opieki zapewnionej dzieciom przez szkołę, wówczas nie ma prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Mając powyższe na uwadze, prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od 9 do 29 listopada br., na zasadach określonych w ustawie zasiłkowej⁶, może być przyznane

³ Na podstawie art. 4 ust. 1a specustawy, w przypadku zamknięcia szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej lub innej placówki pobytu dziennego o podobnym charakterze z powodu COVID-19, do których uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby, z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną, przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy.

⁴ Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 870, ze zm.), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”.

⁵ Na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji Nauki z dnia 5 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 1960, ze zm.).

⁶ Stąd też, zgodnie art. 4 ust. 2 specustawy – „Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1c (ustawie zasiłkowej), i nie wlicza się do okresu, o którym mowa w art. 33 ust.1 tej ustawy (ustawy zasiłkowej). Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, zasiłek, o którym mowa w art.32 ust.1 tej ustawy (ustawy zasiłkowej), nie przysługuje.”.

w sytuacji, gdy placówki oświatowe zostaną (zostały) zamknięte z powodów nieprzewidzianych m.in. z powodu epidemii koronawirusa. W szczególności, rozwiązanie to dotyczy rodziców i opiekunów prawnych dzieci, które nie ukończyły 8 lat.

Zaznaczam, że ubezpieczony wykonujący np. zawód lekarza może ubiegać się o prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego na zasadach i w trybie wskazanym powyżej - składając odpowiednie oświadczenie u swojego płatnika składek. Oświadczenie to jest jednocześnie wnioskiem o dodatkowy zasiłek opiekuńczy. Osoby prowadzące działalność pozarolniczą składają oświadczenie bezpośrednio w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Bez oświadczenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo płatnik składek nie wypłaci zasiłku.

Z poważaniem,

Joanna Kownacka-Kacperska

Naczelnik Wydziału

Departament Ubezpieczeń Społecznych

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Zespół Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Dot. III.7060.873.2020.JA